

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات زیربنایی
گروه محیط زیست

نوع گزارش:

- طرح/لایحه
- راهبردی
- نظارتی
- پیش نویس قانونی

شماره مسلسل:

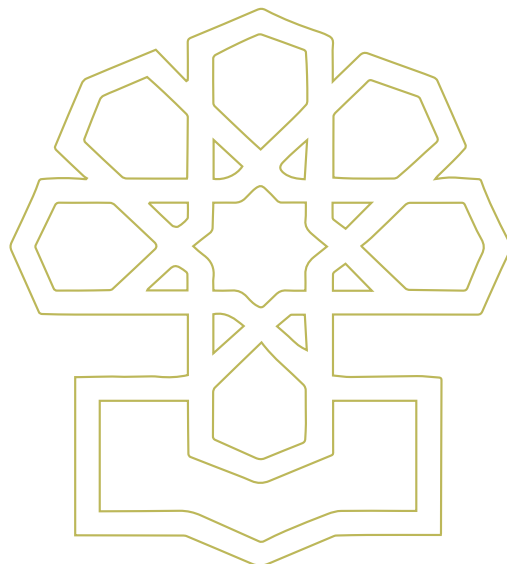
۲۱۱۹۶

تاریخ شروع مطالعه

۱۴۰۴/۰۷/۰۲

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۱۰/۰۶

رصد وضعیت محیط زیست کشور (بخش نخست): مناطق چهارگانه محیط زیست، شکار ممنوع و ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره

مسعود رضائی

DOI: [10.22034/report.mrc.2025.1404.33.10.21196](https://doi.org/10.22034/report.mrc.2025.1404.33.10.21196)

چکیده

براساس آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت محیط زیست (۱۳۵۴)، مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست شامل پارک‌های ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده است. در حال حاضر، ایران میزبان ۳۳ پارک ملی (۲۱۱۹ هزار هکتار)، ۴۴ اثر طبیعی ملی (۴۱ هزار هکتار)، ۵۵ پناهگاه حیات وحش (۶۳۵۶ هزار هکتار) و ۱۹۵ منطقه حفاظت شده (۱۱۳۳۰ هزار هکتار) است که ۱۲/۰۴٪ مساحت کشور را تشکیل می‌دهند. از ابتدای انقلاب اسلامی ایران مساحت و تعداد پارک‌های ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده به ترتیب (۴۷٪، ۳۱۳٪، ۲۲۶۴٪، ۱۳۶۷٪، ۳۱۶٪، ۱۳۹٪) و (۲۳۶٪، ۷۱۳٪) افزایش یافته است. در دهه اخیر نیز مساحت و تعداد پارک‌های ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده به ترتیب (۵/۹٪، ۱۳/۸٪)، (۸/۴٪، ۱۸/۹٪)، (۱۳/۶٪، ۲۵٪) و (۱۹/۶٪، ۱۶/۱٪) افزایش یافته است. علاوه بر موارد فوق در حال حاضر تعداد ۲۱۱ منطقه با عنوان مناطق شکار ممنوع با وسعتی معادل ۱۱۴۷۷ هزار هکتار (۶/۹۶٪ مساحت کل کشور) تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارند که پشتوانه مناطق چهارگانه تلقی می‌شوند. علاوه بر این، ایران دارای ۱۳ ذخیره‌گاه زیست‌کره ثبت شده در برنامه انسان و کره مسکون یونسکو بوده که کل مساحت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره در کشور ۶۲۶۳ هزار هکتار (۳/۸٪ مساحت کل کشور) است.

طبق بند «الف» ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ تعیین مناطقی با عنوان پارک ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش و منطقه حفاظت شده و تصویب حدود دقیق این مناطق برعهده شورای عالی حفاظت محیط زیست گذاشته شده است. در مواد (۲) تا (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ نیز به ترتیب تعاریف پارک ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش و منطقه حفاظت شده ارائه شده است. علاوه بر این، مناطق شکار ممنوع از این جهت که پشتوانه گسترش مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان هستند واجد اهمیت می‌باشند. ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره نیز از این منظر که الگویی عملی برای چگونگی زندگی انسان در تعادل و هماهنگی با طبیعت هستند در جهان مورد توجه فراوان می‌باشند. گزارش حاضر به دلیل اهمیت فراوان مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست سعی کرده تصویری از وضعیت و روند این مناطق ارائه کند.

۲. وضعیت مناطق چهارگانه محیط زیست کشور

۲-۱. وضعیت پارک‌های ملی کشور

طبق ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ پارک ملی به محدوده‌هایی از عرصه‌های منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، بیشه‌زارهای طبیعی، اراضی جنگلی، دشت، سطوح آبی و کوهستان اطلاق می‌شود که نمایان‌گر نمونه‌های برجسته‌ای از مظاهر طبیعی ایران است و به منظور حفظ همیشگی وضع زندگی و طبیعی آن و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی‌ها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می‌گیرد. در پارک‌های ملی تیراندازی، شکار، تعلیف احشام، قطع درختان، بوته‌کشی و به‌طور کلی هر عملی که موجب تخریب محیط شود ممنوع است. پارک‌های ملی نه تنها به عنوان ذخایر ژنتیکی با ارزش عمل می‌کنند، بلکه فرصت‌های مناسبی برای فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی و توسعه اکوتوریسم پایدار فراهم می‌آورند. این مناطق در مقایسه با دیگر عرصه‌های تحت حفاظت، از سطح حفاظتی بالاتری برخوردار بوده و استفاده‌های انسانی در آنها به شدت محدود و کنترل شده است. در حال حاضر در کشور ۳۳ پارک ملی به وسعت ۲۱۱۹ هزار هکتار در ۱۸ استان کشور وجود دارد. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون مساحت پارک‌های ملی و تعداد آنها به ترتیب ۴۷٪ و ۳۱۳٪ افزایش پیدا کرده است؛ این در حالی است که در دهه اخیر این افزایش به ترتیب ۵/۹٪ و ۱۳/۸٪ بوده است. در شکل‌های ۱ و ۲ روند افزایش مساحت و تعداد پارک‌های ملی کشور ارائه شده است.

۲-۲. وضعیت آثار طبیعی ملی

طبق ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ آثار طبیعی ملی عبارتند از: پدیده‌های نمونه و نادر گیاهی یا حیوانی، اشکال یا مناظر کم‌نظیر و کیفیت ویژه طبیعی زمین یا درختان کهن سال یادگار تاریخی می‌باشند که با منظور داشتن محدوده متناسبی تحت حفاظت قرار می‌گیرد. تعلیف احشام، قطع درختان، بوته‌کشی، تجاوز و تخریب محیط و به‌طور کلی هر عملی که موجب از بین رفتن رستنی‌ها و تغییر اکوسیستم شود در این آثار ممنوع است. تردد در این مناطق نیز تابع دستورالعمل سازمان حفاظت محیط زیست است. در حال حاضر در کشور ۴۴ اثر طبیعی ملی به وسعت ۴۱ هزار هکتار در ۲۱ استان کشور وجود دارد. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون مساحت و تعداد آثار طبیعی ملی به ترتیب ۲۲۶۴٪ و ۱۳۶۷٪ افزایش پیدا کرده است؛ این در حالی است که در دهه اخیر این افزایش به ترتیب ۸/۴٪ و ۱۸/۹٪ بوده است. در شکل‌های ۱ و ۲ روند افزایش مساحت و تعداد اثرهای طبیعی ملی کشور ارائه شده است.

۲-۳. وضعیت پناهگاه‌های حیات وحش کشور

طبق ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ پناهگاه حیات وحش به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان

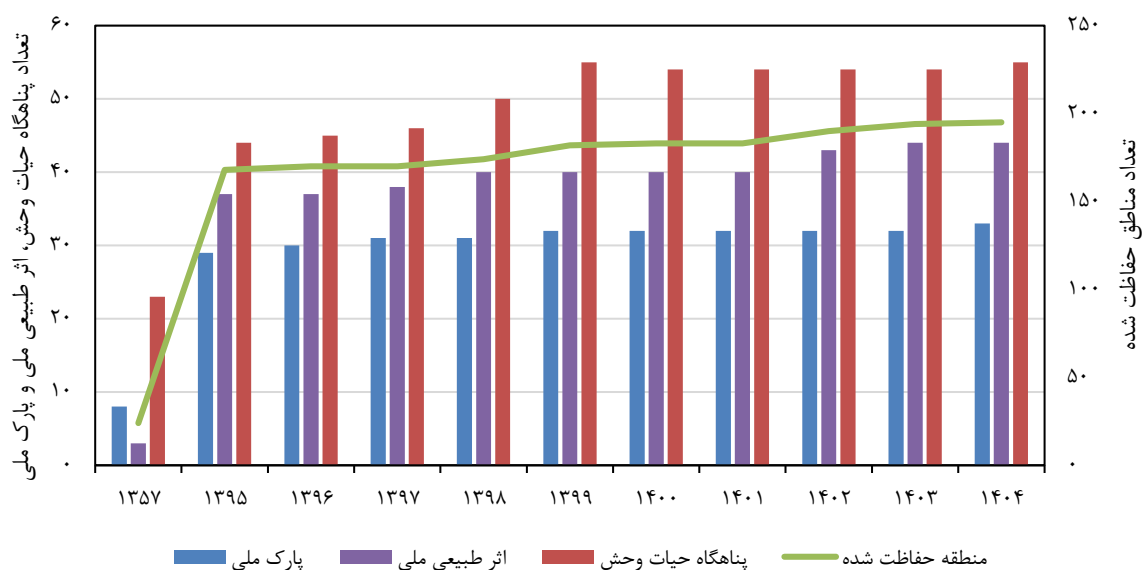

اطلاق می‌شود که دارای زیستگاه طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاصی برای جانوران وحشی بوده و به منظور حفظ و یا احیای این زیستگاه‌ها تحت حفاظت قرار می‌گیرد. شکار و صید در این مناطق ممنوع است و قطع درختان، بوته‌کشی، تجاوز و تخریب محیط، زغال‌گیری و هر عملی که موجب تخریب و تغییر اکوسیستم شود نیز در آنها ممنوع است. تعلیف احشام نیز لازم است طبق ضوابط تعیین شده انجام شود. حداقل یک پنجم وسعت پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت شده به‌عنوان محدوده امن آنها تلقی شده و چرای دام در این محدوده ممنوع است. در حال حاضر در کشور ۵۵ پناهگاه حیات وحش به وسعت ۶۳۵۵ هزار هکتار در ۲۲ استان کشور وجود دارد. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون مساحت و تعداد پناهگاه‌های حیات وحش به ترتیب ۳۱۶٪ و ۱۳۹٪ افزایش پیدا کرده است؛ این در حالی است که در دهه اخیر این افزایش به ترتیب ۱۳/۶٪ و ۲۵٪ بوده است. در شکل‌های ۱ و ۲ روند افزایش مساحت و تعداد پناهگاه‌های حیات وحش کشور ارائه شده است.

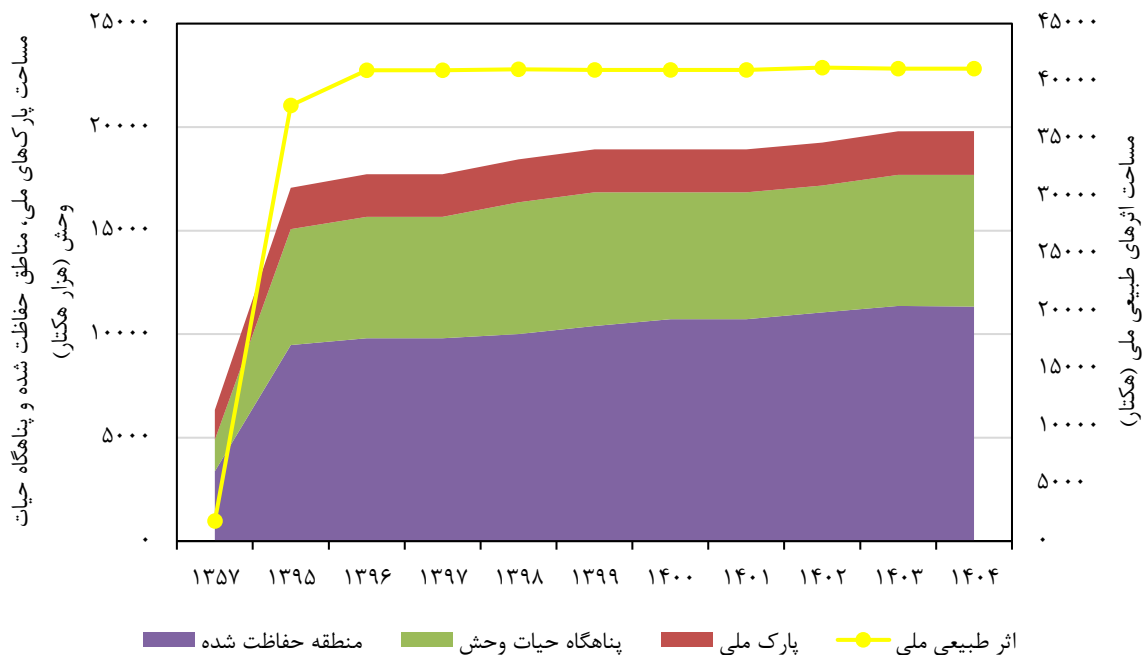
۴-۲. وضعیت مناطق حفاظت شده کشور

طبق ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ منطقه حفاظت شده به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و دشت و آب و کوهستان اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ و یا احیای رستنی‌ها و وضع طبیعی آن دارای اهمیت خاصی بوده و تحت حفاظت قرار می‌گیرد. این مناطق برای مقاصد نظیر پژوهش علمی، حفظ دست‌نخورده‌گی، حفظ گونه‌ها و تنوع ژنتیکی، نگهداری و تداوم خدمات اکوسیستمی، حفظ سیمای طبیعی و فرهنگی، تفریح و گردشگری، آموزش، استفاده از منابع و اکوسیستم‌های طبیعی و در نهایت حفظ ارزش‌های سنتی و فرهنگی و نظایر آن اختصاص یافته‌اند و استفاده‌های انسانی از منابع مختلف آن اعم از تجدیدپذیر یا تجدیدنپذیر براساس ضوابط و مقرراتی خاص و بدون اینکه تغییرات چشمگیر و غیرقابل برگشت بر جای گذارند، به‌صورت کنترل شده مجاز است. در حال حاضر در کشور ۱۹۵ منطقه حفاظت شده به وسعت ۱۱۳۳۰ هزار هکتار در ۳۱ استان کشور وجود دارد. از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون مساحت مناطق حفاظت شده و تعداد آنها به ترتیب ۲۳۶٪ و ۷۱۳٪ افزایش پیدا کرده است؛ این در حالی است که در دهه اخیر این افزایش به ترتیب ۱۹/۶٪ و ۱۶/۱٪ بوده است. در شکل‌های ۱ و ۲ روند افزایش مساحت و تعداد مناطق حفاظت شده کشور ارائه شده است.

شکل ۱. نمودار تعداد مناطق چهار گانه محیط زیست در سالیان مختلف [۱]

شکل ۲. نمودار مساحت مناطق چهارگانه محیط زیست در سالیان مختلف [۱]

جدول ۱. مساحت مناطق چهارگانه محیط زیست به تفکیک استان‌های کشور در سال ۱۴۰۱ (هکتار) [۱]

استان	پارک ملی	منطقه حفاظت شده	پناهگاه حیات وحش	اثر طبیعی ملی	مجموع مناطق چهارگانه
آذربایجان شرقی	۱۶۰۴۸	۴۷۵۴۸۸	۹۰۷۵۲	۱۴۴۷	۵۸۳۷۳۵
آذربایجان غربی	۵۵۴۷۶۱	۱۱۴۱۵۲	۵۷۶۷	۱۹۶/۷	۶۷۴۸۷۶
اردبیل		۱۷۴۰۹۴		۸۰۰۶	۱۸۲۱۰۰
اصفهان	۱۱۴۱۱۶	۸۱۷۹۰۱	۸۳۱۴۱۰	۶/۳	۱۷۶۳۴۳۳
البرز		۸۲۵۰			۸۲۵۰
ایلام		۱۳۴۹۲۳		۱۵۲۴	۱۳۶۴۴۷
بوشهر	۶۸۶۴۹	۱۶۵۵۶۹	۲۰۸۷	۷۳۰۶	۲۴۳۶۱۱
تهران	۵۵۱۷۷	۴۴۴۳۹۰		۳۹۹۴	۵۰۳۵۶۱
چهارمحال و بختیاری	۴۳۶۵	۱۹۴۹۱۳	۴۴۴۴۸	۴۱۳	۲۴۴۱۳۹
خراسان جنوبی		۴۴۵۰۱۶	۱۶۰۴۲۲۹		۲۰۴۹۲۴۵
خراسان رضوی	۳۵۶۳۲	۱۰۶۴۰۵۱	۸۸۱۰۶	۹۷۵۵	۱۱۹۷۵۴۴
خراسان شمالی	۳۰۵۷۵	۹۵۶۶۷	۶۹۳۵۸	۸۵/۵۲	۱۹۵۶۸۵
خوزستان	۲۱۹۷۹	۳۶۷۰۷۹	۴۸۳۳۹۵	۴۵/۴	۸۷۲۴۹۸/۴
زنجان		۲۶۰۰۴۸	۲۹۸۳۱		۲۸۹۸۷۹
سمنان	۵۶۲۷۴۹	۱۱۴۰۰۰۶	۴۶۰۸۷۶		۲۱۶۳۶۳۱
سیستان و بلوچستان		۶۹۰۰۴۳	۲۹۲۶۳۷	۲۳۹/۰۱	۹۸۲۹۱۹
فارس	۲۵۴۹۷۴	۸۷۵۹۴۵	۱۸۷۷۳۳		۱۳۱۸۶۵۲
قزوین		۱۲۹۸۶۸			۱۲۹۸۶۸
قم		۳۲۲۱۶			۳۲۲۱۶

استان	پارک ملی	منطقه حفاظت شده	پناهگاه حیات وحش	اثر طبیعی ملی	مجموع مناطق چهارگانه
کردستان		۲۵۸۲۴۶	۳۲۹۱	۲۸۸	۲۶۱۸۲۵
کرمان	۱۵۲۷۱۱	۷۸۰۲۸۶	۱۴۵۷۹۳۷	۰/۰۴	۲۳۹۰۹۳۴
کرمانشاه		۱۴۸۴۲۶	۸۴۶۷۲	۱۷/۱۷	۲۳۳۱۱۵
کهگیلویه و بویراحمد	۲۵۶۲۴	۱۸۴۲۷۱			۲۰۹۸۹۵
گلستان	۹۱۳۷۷	۸۹۲۲۱			۱۸۰۵۹۸
گیلان	۳۴۴۵	۱۱۹۹۹۱	۴۱۹۰	۲۶۱/۶۳	۱۲۷۸۸۷
لرستان		۲۹۶۲۷۶	۲۷۹۹۰	۱	۳۲۴۲۶۷
مازندران	۳۶۹۸۲	۴۹۹۷۰۲	۸۴۱۸۱	۵۵۲۳	۶۲۶۳۸۸
مرکزی	۱۲۱۶۷	۱۱۰۳۷۸	۲۷۹۱۶	۴	۱۵۰۴۶۵
هرمزگان		۶۹۸۱۳۱	۴۳۷۹	۱۹۵۶	۷۰۴۴۶۶
همدان		۶۲۳۵۱			۶۲۳۵۱
یزد	۷۸۰۲۹	۴۵۳۵۱۲	۴۷۰۴۵۹	۰/۲۵	۱۰۰۲۰۰۰
مجموع	۲۱۱۹۳۶۰	۱۱۳۳۰۴۱۰	۶۳۵۵۶۴۴	۴۱۰۶۹/۰۲	۱۹۸۴۶۴۸۳

۳. وضعیت مناطق شکار ممنوع کشور

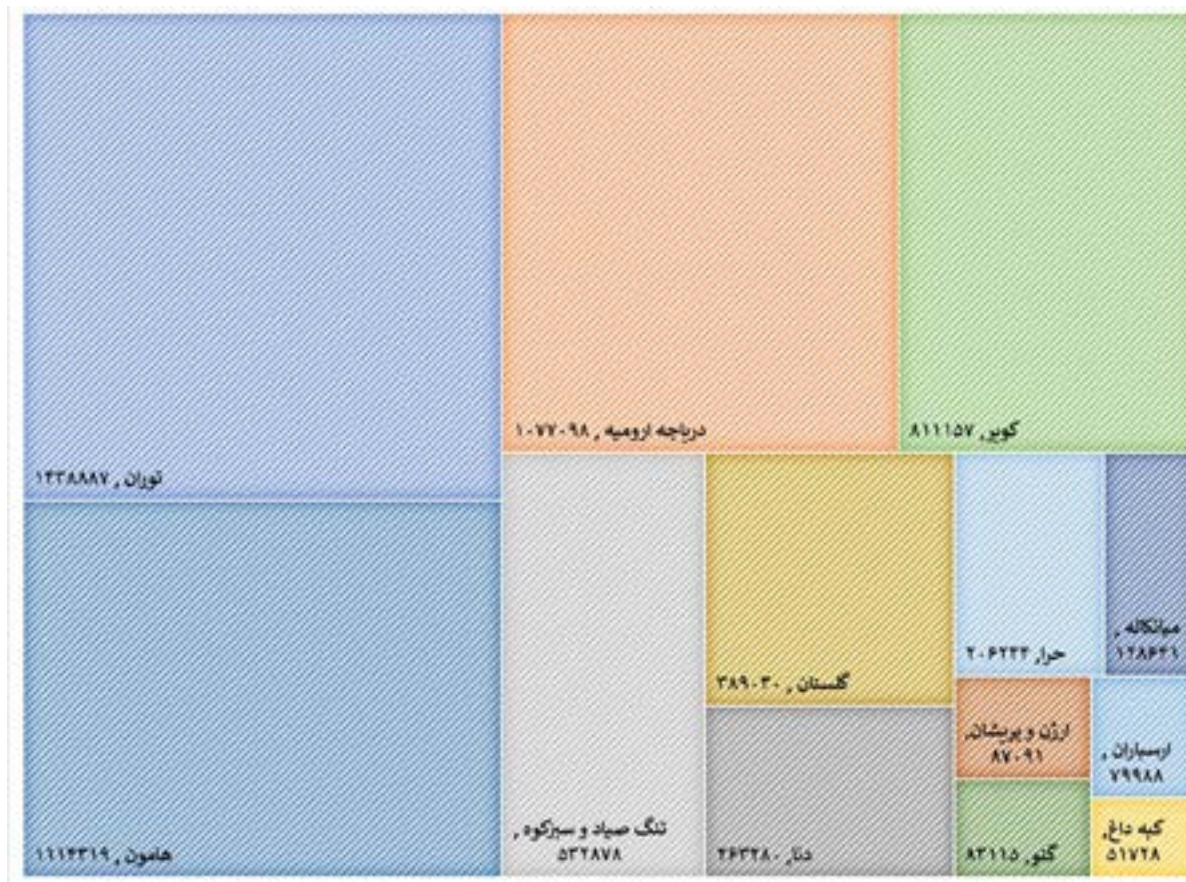
در زیستگاه‌هایی با ویژگی‌های بارز که جمعیت جانوری آنها به دلیل شکار بی‌رویه رو به کاهش است و از این رو به حمایت نیاز دارند، برای مدتی محدود و به‌طور معمول ۵ سال، شکار ممنوع می‌شود. در این بازه زمانی اگر جمعیت جانوری ترمیم شود، می‌توان آن را با توجه به سایر معیارها، به‌عنوان یکی از مناطق چهارگانه تحت مدیریت تعیین کرد. مناطق شکار ممنوع یا تیراندازی ممنوع در واقع پشتوانه مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان هستند که پس از مدتی مدیریت و در صورت داشتن شرایط و معیارهای لازم ارتقای سطح می‌بایند. این مناطق به‌عنوان مناطق چهارگانه سازمان حفاظت محیط زیست محسوب شده و طی دوره زمانی محدود مدیریت و در صورت احراز شرایط ارتقای سطح می‌تواند به‌عنوان یکی از عناوین مناطق چهارگانه تحت مدیریت قرار گیرند. در حال حاضر تعداد ۲۱۱ منطقه با عنوان مناطق شکار ممنوع با وسعتی معادل ۱۱۴۷۷ هزار هکتار تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارند.

۴. وضعیت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره کشور

ذخیره‌گاه زیست‌کره، مناطق حفاظت شده طبیعی - زیستی بین‌المللی هستند که علاوه بر حفاظت، دستاوردهایی نظیر ارائه سایت‌های مطالعاتی کم‌نظیر به دانشمندان و تجربه مهارت انسان در پشتیبانی از توسعه پایدار را نمایان می‌سازند. اعلام ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره برای جلوگیری از تغییرات برگشت‌ناپذیر و بهره‌برداری ناپایدار از منابع طبیعی، شکل گرفته و به یکی از تقسیم‌بندی‌های مهم حفاظتی جهان بدل شده است. هر ذخیره‌گاه زیست‌کره به سه منطقه اصلی تقسیم می‌شود: ۱. ناحیه هسته مرکزی: برای حفاظت، نظارت و پژوهش؛ جهت حفاظت طولانی مدت و دارای ویژگی‌های مهم بکر بودن، تنوع زیستی، اکوسیستم و چشم‌انداز ویژه، ۲. ناحیه سپر حفاظتی: که منطقه هسته را احاطه کرده و یا متصل است: برای فعالیت‌های سازگار با محیط زیست جهت توسعه پایدار و انجام فعالیت‌های پایدار انسانی و ۳. ناحیه بینابینی: برای فعالیت‌هایی که در آن گروه‌های ذی‌نفع برای مدیریت پایدار منابع با هم کار کنند و ناحیه تدارک تمهیدات لازم برای پایداری حفاظت و توسعه پایدار در کل ذخیره‌گاه. همچنین، ایران دارای ۱۳ ذخیره‌گاه زیست‌کره ثبت شده در برنامه

انسان و کره مسکون یونسکو بوده که ۹ ذخیره‌گاه زیست‌کره توران، کویر، گلستان، میانکاله، ارسباران، ارژن و پریشان، حرا، گنو و ارومیه در سال ۱۳۵۵ به ثبت جهانی رسیده و سپس به تدریج چهار ذخیره‌گاه دنا، تنگ صیاد- سبزکوه، هامون و کپه داغ به ثبت رسیده‌اند. کل مساحت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره در کشور ۶۲۶۳ هزار هکتار (۳/۸ جدول ۲). وضعیت کلی مناطق چهارگانه محیط زیست، شکار ممنوع و ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره [۱] مساحت کل کشور است و توران، دریاچه ارومیه و هامون وسیع‌ترین ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره کشور را تشکیل می‌دهند.

شکل ۳. وسعت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره در کشور (هکتار) [۱]

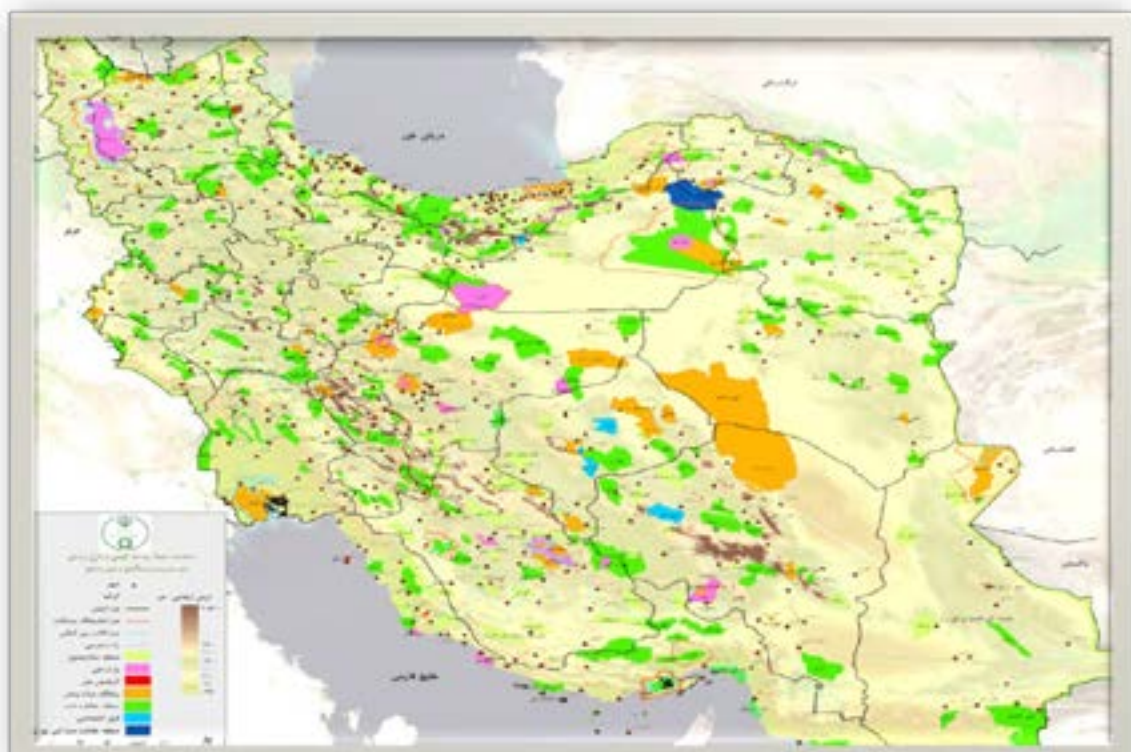
۵. جمع‌بندی

در بند «الف» ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و مواد (۲) تا (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲ چگونگی تعیین حدود مناطق چهارگانه و تعاریف آن ارائه شده است. مناطق شکار ممنوع معمولاً پشتوانه گسترش مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان هستند و ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره نیز از این منظر که الگویی عملی برای چگونگی زندگی انسان در تعادل و هماهنگی با طبیعت هستند در جهان مورد توجه فراوان هستند. گزارش حاضر به دلیل اهمیت فراوان مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست تصویری از وضعیت و روند گسترش این مناطق ارائه کرده است. در حال حاضر، کشور میزبان ۳۳ پارک ملی (۲۱۱۹ هزار هکتار)، ۴۴ اثر طبیعی ملی (۴۱ هزار هکتار)، ۵۵ پناهگاه حیات وحش (۶۳۵۶ هزار هکتار) و ۱۹۵ منطقه حفاظت شده (۱۱۳۳۰ هزار هکتار) است که ۱۲/۰۴٪ مساحت کشور را تشکیل می‌دهند. از ابتدای انقلاب اسلامی ایران مساحت و تعداد پارک‌های ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت‌شده به ترتیب (۴۷٪، ۳۱۳٪)، (۲۲۶۴٪، ۱۳۶۷٪)، (۳۱۶٪، ۱۳۹٪) و (۲۳۶٪، ۷۱۳٪) افزایش یافته است. در دهه اخیر نیز مساحت و تعداد پارک‌های ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه‌های حیات وحش و مناطق حفاظت‌شده به ترتیب (۵/۹٪ - ۱۳/۸٪)، (۸/۴٪ - ۱۸/۹٪)، (۱۳/۶٪ - ۲۵٪) و (۱۹/۶٪ - ۱۶/۱٪) افزایش یافته است. علاوه بر موارد فوق در حال حاضر تعداد ۲۱۱ منطقه با عنوان مناطق شکار ممنوع با وسعتی معادل ۱۱۴۷۷ هزار هکتار (۶/۹۶٪ مساحت کل کشور) تحت مدیریت سازمان حفاظت

محیط زیست قرار دارند که پشتوانه مناطق چهارگانه تلقی می‌شوند. علاوه بر این، ایران دارای ۱۳ ذخیره‌گاه زیست‌کره ثبت شده در برنامه انسان و کره مسکون یونسکو بوده که کل مساحت ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره در کشور ۶۲۶۳ هزار هکتار (۳/۸٪ مساحت کل کشور) است.

شکل ۴. نقشه پراکنش مناطق چهارگانه محیط زیست، شکار ممنوع و ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره [۱]

جدول ۲. وضعیت کلی مناطق چهارگانه محیط زیست، شکار ممنوع و ذخیره‌گاه‌های زیست‌کره [۱]

ذخیره‌گاه زیست‌کره	مناطق شکار ممنوع	مناطق چهارگانه محیط زیست					تعداد
		مجموع	منطقه حفاظت شده	پناهگاه حیات وحش	اثر طبیعی	پارک ملی	
۱۳	۲۱۱	۳۲۷	۱۹۵	۵۵	۴۴	۳۳	
۶۲۶۳	۱۱۴۷۷	۱۹۸۴۶	۱۱۳۳۰	۶۳۵۶	۴۱	۲۱۱۹	مساحت کل (هزار هکتار)
۳/۸۰	۶/۹۶	۱۲/۰۴	۶/۸۷	۳/۸۶	۰/۰۲	۱/۲۹	نسبت به مساحت کل کشور (%)

منابع و مآخذ

[۱] گزارش‌های سازمان حفاظت محیط زیست، ۱۴۰۴.

گزیده سیاستی

کشور ایران میزبان ۳۳ پارک ملی، ۴۴ اثر طبیعی ملی، ۵۵ پناهگاه حیات وحش و ۵۹۱ منطقه حفاظت شده به وسعت ۱۹/۸ میلیون هکتار است. ۱۱۲ منطقه شکار ممنوع با وسعت ۱۱/۵ میلیون هکتار و ۱۳ ذخیره‌گاه زیست‌کره با وسعت ۶/۳ میلیون هکتار از دیگر مناطق تحت حفاظت هستند.

